

Wessels Hus

Gråbrødretorv 3 i København

Wessels Hus, Gråbrødretorv 3, er både i det ydre og det indre et umådelig velbevaret såkaldt 'Ildebrands-hus', opført 1732, umiddelbart efter Københavns store brand. Det består af et forhus ud til Torvet i fem etager, via et trappehus forbundet med et baghus af samme højde. Den unge kunsthistoriker Harald Langberg købte ejendommen i 1943 og gennemførte en mynstergyldig restaurering, hvis resultater og metode han beskrev i bogen *Et Hus paa Graabrødretorv* (1945). Siden har den bygningsfredede ejendom løbende været vedligeholdt, således at den også i dag fremtræder historisk korrekt, smuk og sund fra kælder til kvist. Med sine indtagende interiører og det hyggelige gårdsrum er Gråbrødretorv 3 således et enestående velbevaret og atmosfærefyldt historisk miljø her i hjertet af det gamle København.

Digteren Johan Herman Wessel boede i hele 15 år, fra 1762 til 1776 på 2. sal i forhuset. Det var her, han bl.a. skrev sit berømte satiriske sørgespil *Kjærlighed uden Strømper*. Han kunne glæde sig over udsigten til Gråbrødretorv men også over de morsomme kalkmalede landskabsscenerier på væggene. Disse vægdekorationer fra 1730'erne pryder stadig interiørerne – noget tilsvarende har ikke overlevet andetsteds i byen. – Her indrettede ejeren i 1944 det, han kaldte *Wesselstuerne*, hvortil han gav offentlig adgang. I årenes løb har mangfoldige københavnere og ikke mindst nordmænd oplevet den ganske særlige stemning i disse indtagende rum, hvor man bl.a. kan se 1700-tals kobberstik fra Gråbrødretorv og Københavns teaterliv, brev fra Wessel og malerier, reproduktioner og talrige Wessel-publikationer fra førsteudgaver til illustrerede udgaver fra vor tid. Som et kuriosum kan tilføjes, at et par Wessel-samtidige, hullede hvide strømper, som ejeren fandt stoppet ind i et tæt murværk, er lagt frem i en glasmontre. Til husets historie hører også, at Ludvig Holberg i 1750'erne solgte sin *Dannemarks Riges Historie* herfra.

Husets ejer fra 1943 til sin død 2003 fik en lang og fornem karriere som en af Danmarks betydeligste bygningshistorikere, overinspektør ved Nationalmuseet og førende forkæmper for bevaringen af Danmarks bygningskultur. Gennem årtier var han hovedkraften i foreningen *Gamle Bygningers Bevaring*. Hans hovedværk *Danmarks Bygningskultur* i to bind har vundet klassikerstatus (1955, genudgivet 1978). Blandt hans talrige udgivelser findes også en banebrydende monografi om herregården Clausholms bygningshistorie (1958) samt en fin bog om de norske stavkirker. Kærligheden til Norge var ikke ny, idet den unge Langberg dagen efter Danmarks fald, den 10. april 1940 drog til Norge for at deltage i kampen mod nazismen der.

John Erichsen

Tidl. museumschef Københavns Bymuseum og Nationalmuseet
www.historismus.dk